

mer nærmest kun som Svar paa en Ytring, der nylig er falden i en Afhandling af Kristoffer Nyrop i Festskriftet til Vilh. Thomsen. Afhandlingen indledes temmelig fræk saaledes: „For nogle Aar siden, da man i en Kvindeforening, jeg tror det var i Kristiania, skulde vælge en Formand, valgte man en Forkvinde. Da det hævdvundne Udtryk for den ledende i en Forening indeholdt et for de norske Hvad-vi-vil'er krænkende sprogligt Minde om Mandens Herredømme, maatte det naturligvis forsvinde; Formandens Sexus krævede et forandret Genus, og Formanden blev til Forkvinde.“ Den spottende Anvendelse af dette Blads Navn smerter ikke Bladets Venner; de véd, at den Dag vil komme, da det vil blive et Hædersnavn. Den Ironi, der skal ligge i i Ordet „krænkende“, er heller ikke vel anbragt. I det foregaaende er det vel tilstrækkelig klart paavist, at der virkelig kan være god Grund for ærekære Kvinder til at føle sig krænket over adskillige „sprog-lige Minder om Mandens (endnu bestaaende) Herredømme.“ En Bestræbelse for at fjerne disse „Minder“ er altsaa fuldt ud berettiget. Men ganske vist kan man give Hr. Nyrop Ret i, at det var et Misgreb at ville indføre Ordet „Forkvinde“. Det gælder nemlig ikke om at skabe nye Par af den Art som „Lærer“: „Lærerinde“, men det gælder om at fjerne Kønsbetegnelsen fra Omraader, hvor Kønnen ingen som helst Rolle spiller. Dette sker ved at slaa ind paa den Vej, som „Hvad vi vil“ følger, nemlig at bruge Ordet „Formand“ uden Hensyn til Køn (se f. Eks. Nr. 30, S. 118, Sp. 2); og det saa meget mere, som Kvinderne oprindeligt havde lige Ret med Mændene til Ordet *Mand*. Mændene har nu erobret det usammensatte Ord for sig alene, bortset fra enkelte Talemaader (f. Eks. *til Mands*), men derfor bør man ikke uden videre ogsaa skænke dem alle Sammensætningerne; man kan jo endnu have en ung Pige til *Sidemand*; altsaa maa en Kvinde ogsaa kunne være *Formand*, *Afholdsmand* o. s. v.

Med Ordet „Formand“ som Udgangspunkt anfører Nyrop en Række Eksempler paa, hvorledes „Sprogbrugen ugenert gør Kvinder til Mænd“ (S. 31—35), og gaar derefter over til beslægtede Fænomener paa andre Omraader af Sproget. Nyrops Afhandling er ret underholdende, men altfor ruskomsnuskagtig. Allerede paa de første fem Sider findes en hel Række af Fejl, ja Nyrops allerførste Eksempel er galt. Kender Nyrop virkelig ikke den oprindelige Betydning af Ordet „Mand“? Naar Spanierne kan tale om en Kvindes „broderlige Kærlighed til andre Mennesker“, saa er det uægtelig et Eksempel paa, at „Sprogbrugen gør Kvinder til Mænd“; men om en Søster ved en Arvedeling faar *Broderparten*, eller om „en Dame viser sin Færdighed i Sporten ved at slaa *Herresving*“, saa er det noget, som slet ikke vedkommer denne Sammenhæng; i det første Eksempel staar „broderlig“ i Stedet for „søsterlig“ (eller „søskendelig“); men det er dog vel ikke Nyrops Mening, at der i det andet og tredje Eksempel egenlig skulde staa „Søsterparten“ og „Damesving“ (eller „Søskendeparten“ og „Menneskesving“)? — Selve det Sprogfænomen, som Nyrop behandler, maa i mange Tilfælde hilses med Tilfredshed. Man kan f. Eks. sige om en Kvinde, at hun er *Herre* over sine Følelser,

Herre over sin *Formue* o. s. v. Sproget har vægret sig ved at danne et Ord „*Herreinde*“ — det bedste Bevis paa, hvor overflødige alle saadanne Dannelser er.

Kvindernes Katekismus

af Louis Frank.

Fjerde Samtale.

Ægtemandens Myndighed.

Sp. Kan man sige, at Kvinden er Slave?

Sv. Efter Loven er den voksne Kvinde, Pige eller Enke, personlig myndig, men hvis hun gifter sig, er hun ikke alene umyndig, men ogsaa fuldstændig Slave.

Sp. Hvori består dette Slaveri?

Sv. Kvinden er i Ægteskabet ganske underordnet en lovlig Magt af sin Herre og Mester. Som Slaven har hun nu ikke mere nogen fri Tilværelse; hun har tilsvoret sin Mand Lydighed for hele sit Liv. Som Slaven bærer hun ikke mere sit Familienavn, men sin Herres. Som Slaven kan hun hverken underskrive Kontrakter eller tage Del i Familieraad; som Slaven kan hun ikke tjene Penge for sig selv eller raade over dem. Som en Slave kan hun hverken købe eller sælge, give eller modtage noget uden sin Herres Tilladelse. Intet tilhører hende. Ganske som en Slave kan hun ingen Virksomhed paatage sig paa egen Haand, heller ikke føre nogen Proces uden sin Mands Tilladelse. Som Slaven har hun ingen Ret over sine Børn.

Sp. Den gifte Kvinde er altsaa en Slave?

Sv. Den gifte Kvinde er endnu daarligere stillet end en Slave; ti i det gamle Rom kunde en Herre frigive sin Træl, hvorimod det her i Slutningen af det nittende Aarhundrede i Følge Loven er forbudt Ægtemanden at renoncere paa nogle af sine Rettigheder til Gunst for sin Hustru.

Sp. Hvad forlanger da Kvindesagsvennerne?

Sv. At den gifte Kvinde bliver et frit Væsen, bevidst og ansvarlig som Manden.

Sp. Er det ikke nødvendigt i en Ægteskabsforening, at den ene Ægtefælle er underordnet den anden?

Sv. Nej, det er hverken nødvendigt eller til Gavn, ti selve Ægteskabets Natur taaler ikke ægteskabelig Magt.

Sp. Hvorledes det?

Sv. Fordi Ægteskabet er en Forening mellem to frie og bevidste Væsener. Og i alle frie Forhold mellem to Personer er det ikke rigtigt, at den ene er Herre. Desuden tilkommer det ikke Loven paa Forhaand at afgøre, hvilken af Parterne der skal være Herre over det hele.

Sp. Siger Loven da noget herom?

Sv. Det gør den. Dersom vi undersøger Ægteskabsloven, viser den, at Manden er alt, Hustruen intet. Manden, selv om han er det mest uvidende, det mest fordrukne, det mest usædelige Menneske, har altid Ret over for sin Hustru, selv om han i Virkeligheden har den største Uret; medens Hustruen, selv om hun er den mest intelligente, den mest økonomiske, den dydigste af alle Kvinder, over for Loven altid har Uret, selv om hun har Ret.

Sp. Er det da ikke nødvendigt, at der findes et Hoved for Familien?

Sv. Nej. I en Familie bør der være to Chefer. Manden tager Ledelsen af de yngre Hustruen af de ældre, af Hjemmets Anliggender.

Sp. Hvorledes afgør man da Familiens Sager?

Sv. Ægtefællerne bestemmer alt, som de selv vil, i en Ægteskabskontrakt. Afgørelsen af enhver Sag vil da kunne bestemmes efter den specielle Dygtighed, af Alderen, større Erfaring, af de gunstigste Betingelser eller efter den intellektuelle Overlegenhed hos en af Ægtefællerne. Men det tilkommer ikke Loven paa Forhaand at bestemme Manden til altid at have Overvægten i alle Ting.

Sp. Hvad gør man i Tilfælde af Uenighed?

Sv. I Tilfælde af Uenighed maa den borgerlige Lov dømme.

Sp. Men er en saadan Dobbeltthed i Ledelsen af Familien mulig?

Sv. Ja; i Rom i dets højeste Magtperiode, blev Magten delt af to Konsuler, og aldrig fandtes heri den mindste Fare for Statens Velfærd. Det, som forud var muligt for Ledelsen af en Stat, skulde det ikke i vore Dage være muligt for Ledelsen af en Familie.

Sp. Vil ikke Ligestillelse af Ægtefællerne føre til Opløsning af Familien?

Sv. Tvertimod, Moderens Ligeberettigelse med Faderen vil befæste Lykken i Familien. Det er den gifte Kvindes Trællestilling, der ydmyger Ægtefællerne, fornedrer Moderen og svækker Familielivet.

Sp. Er der Lande, hvor man har antaget Kvindesagsvenneres Anskuelser og afskaffet Ægtemandens despotiske Magt?

Sv. Ja. I England, Rusland, De forenede Stater, Canada og Australien.

Sp. Og for Resten?

Sv. For øvrigt ogsaa i Italien, de skandinaviske Lande og Østerrig er Ægtemandens Myndighed bleven betydeligt indskrænket.

Sp. Og i Frankrig?

Sv. I Frankrig blev der allerede den 9. August 1793 fremsat Forslag i Nationalforsamlingen af Cambacéré om at formindske Ægtemandens Myndighed og grunde Familiens Ret paa Ligestillelse af Ægtefællerne; men den krigsgale Napoleon holdt paa Nødvendigheden af Kvindens Slaveri, og Forslaget faldt.

Sp. Hvad har været Følgen af Indskrænkninger af Ægtemandens Magt i England og Rusland?

Sv. Det har hverken forårsaget Kriser eller Ulykker. Det er netop i de Lande, hvor Kvinden er emanciperet, at Familielivet frembyder de mest gunstige Betingelser. Det er i disse Lande, at Ægteskaberne er talrigere, tidligere og mere frugtbare og — man kan maaské tilføje — de lykkeligste.

Kvindelig Fremskridtsforening

har for sine Vintermøder lejet Østergade 15, 1. Sal, hvor der vil blive holdt Møde hver Fredag med Foredrag og Diskussion om sociale Emner eller med Oplæsning og selskabelige Sammenkomster. Den 7. September afholdes det første Vintermøde.

Alt hvad der kan gavne Kvinden, baade med Hensyn til Erhverv, Lønspørgsmaal eller den gifte Kvindes Stilling, vil særligt blive